

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>**Nacionalinės teisingumo sistemos****Nacionalinės teisingumo sistemos**

Kroatija

Kroatijos Respublikos teisingumo sistema

Kroatijos Respublikos Konstitucijoje nustatyta, kad Kroatijoje Respublikoje valdžia padalijama vadovaujantis trijų valdžių padalijimo principu, todėl įstatymų leidžiamąją valdžią vykdo Kroatijos parlamentas, įstatymų vykdomąją valdžią – Kroatijos Respublikos vyriausybė, o teisminę valdžią – Kroatijos teismai. Valdžios institucijos tarpusavyje bendradarbiauja ir tikrina vienos kitų darbą, tuo pačiu išlaikydamos nepriklausomumą nuo kitų valdžios institucijų funkcijų ir sprendimų priėmimo srityje. Kaip teisminės valdžios turėtojai, teismai teisingumą vykdo vadovaudamiesi Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais, taip pat Kroatijos Respublikos pasirašytais ir ratifikuotomis tarptautinėmis sutartimis. Teisėjo pareigas vykdo Valstybės teismų tarybos paskirti teisėjai. Vykdydami jiems nustatytas teisėjo pareigas, teisėjai privalo būti nepriklausomi ir savarankiški ir naudotis įstatymu suteikiamu imunitetu. Teisėjo pareigos yra nuolatinės ir teisėjai negali eiti jokių kitų pareigų.

Kroatijos Respublikos teisminę (teisingumo) sistemą sudaro teismai, savarankiškos ir nepriklausomos teisminės įstaigos (generalinė prokuratūra), vykdomosios (Teisingumo ministerija), savarankiškos ir nepriklausomos įstaigos (Valstybės teismų taryba ir Prokuratūros taryba), savarankiška ir nepriklausoma tarnyba (teisininkai), savarankiška ir nepriklausoma viešoji tarnyba (notarai) ir viešoji institucija (Teismų akademija).

Kroatijos Respublikos teismų sistemos struktūra

Teisingumo ministerijos užduotis – išsaugoti teisinės tvarkos pagrindines vertybes, užtikrinti sąlygas tokios tvarkos tinkamam veikimui ir toliau plėtoti teismų sistemą.

Teisingumo ministerija atlieka:**administracines ir kitas užduotis, susijusias su:**

civilinė, baudžiamąja, baudžiamųjų nusižengimų teise ir komercine teise, taip pat susijusias su administracine teise; baudžiamąsias sankcijas ir sankcijas už nusižengimus vykdančių įstaigų darbo organizavimu, veikimu ir profesiniu mokymu; notarų ir teisininkų administracinėmis ir kitomis užduotimis; žyminiais ir notarų mokesčiais; tarptautine teisine pagalba ir kitomis teisinės pagalbos formomis; baudžiamųjų sankcijų vykdymu; malonės suteikimu ir lygtiniu paleidimu; administracines ir profesines užduotis, susijusias su probacija, kai sprendžiama dėl baudžiamojo persekiojimo ir kai nustatoma baudžiamosios sankcijos rūšis ir mastas; su laisvės atėmimu nesusijusių bausmių, taikomų suaugusiems nusikalstamos veikos vykdytojams, vykdymu; paramos aukoms ir liudytojams sistemos plėtojimu ir veiklos koordinavimu; teismų aprūpinimo kompiuteriais; **teisminių įstaigų, generalinės prokuratūros ir teisėsaugos institucijų atliekamų administracinių užduočių stebėseną;**

administracines ir kitas užduotis, susijusias su:

nuosavybės teise, turiniais klausimais, susijusiais su nusavinimu ir kitais nuosavybės ribojimais; turiniais klausimais, susijusiais su statybomis, žemės ūkio paskirties ir miško žeme; žemės konsolidavimu; žemės ir pastatų pardavimu ir įsigijimu ir žemės ūkio operacijomis, kurios nepriklauso kitų vyriausybės įstaigų kompetencijai; užsienio piliečių turtu; kompensacija už Jugoslavijos komunistinio režimo metais konfiskuotą turtą, kai tokios kompensacijos klausimai nepriklauso kitų vyriausybės įstaigų kompetencijai, ir buvusiosios Jugoslavijos Socialistinės Federacinės Respublikos turto paveldėjimu, teisėmis ir atsakomybe;

administracines ir profesines užduotis, susijusias su Kroatijos Respublikos vyriausybės bendradarbiavimu su tarptautiniais baudžiamaisiais teismais; atstovavimu Kroatijos Respublikai Tarptautiniame Teisme ir kituose tarptautiniuose teismuose, išskyrus atvejus, kai konkrečiame Kroatijos Respublikos vyriausybės sprendime nurodyta kitaip, ir užduotis, susijusias su žmogaus teisių apsauga ir tautinių mažumų teisėmis, kurios nepriklauso kitos vyriausybės įstaigos kompetencijai;

užduotis, susijusias su įmonių, kurios priklauso Kroatijos Respublikos valstybės turtui ir įmonių, kurios daugiausia dalyvauja Ministerijos kompetencijai priklausančioje veikloje, atsargų ir akcijų valdymu ir disponavimu, ir tas užduotis atlieka kartu su ministerija, atsakinga už valstybės turto valdymą;

užduotis, susijusias su Kroatijos Respublikos dalyvavimu Europos Sąjungos įstaigų veikloje, kai tokia veikla patenka į ministerijos jurisdikciją;

kitas užduotis, kurios specialiu įstatymu priskirtos ministerijos kompetencijai.

Kroatijos Respublikos teismai

Teismų įstatymu (*Zakon o sudovima*) reglamentuojama teismų organizacija, kompetencija ir jurisdikcija.

Kroatijos Respublikoje teisminę valdžią teismai vykdo kaip atskiros valdžios įstaigos. Savo valdžią jie vykdo savarankiškai ir nepriklausomai ir atsižvelgdami į įstatymuose nustatytą jurisdikciją.

Teismai sprendimus priima remdamiesi Kroatijos Respublikos Konstitucija, tarptautinėmis sutartimis, kurios yra Kroatijos Respublikos teisinės tvarkos dalis, pagal Kroatijos Respublikos Konstituciją priimtais įstatymais ir kitais teisės aktais, tarptautinėmis sutartimis ar įstatymais.

Teismai nagrinėja bylas dėl pagrindinių žmogaus teisių ir pareigų, Kroatijos Respublikos, vietos ir regioninių savivaldos institucijų teisių ir pareigų, kitų juridinių asmenų teisių ir pareigų; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų nusikaltimų, baudžiamųjų nusižengimų ir pažeidimų vykdytojams skelbia sankcijas ir kitas priemones; peržiūri viešojo administravimo institucijų bendro pobūdžio ir individualaus taikymo aktų teisėtumą; nagrinėja ginčus dėl asmeninių piliečių santykių, darbo, komercinės, nuosavybės ir kitas civilines bylas ir priima sprendimus dėl kitų teisinių bylų, kaip nustatyta įstatyme. Teismai teisingumą vykdo vadovaudamiesi Konstitucija, tarptautinėmis sutartimis, įstatymais ir kitais galiojančiais teisės šaltiniais.

Kroatijos Respublikoje teisminės valdžios funkcijas atlieka **bendrosios kompetencijos** ir **specializuoti teismai** ir **Kroatijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud Republike Hrvatske)**, kuris yra aukščiausios instancijos teismas Kroatijos Respublikoje.

Bendrosios kompetencijos teismai nagrinėja bylas, kurios nepriklauso specializuotų teismų jurisdikcijai. Bendrosios kompetencijos teismams priklauso municipaliniai teismai (*općinski sudovi*) ir apygardų teismai (*županijski sudovi*).

Specializuoti teismai nagrinėja bylas, kurios įstatymu priklauso jų jurisdikcijai. Specializuotiems teismams priklauso komerciniai teismai (*trgovački sudovi*), administraciniai teismai (*upravni sudovi*), baudžiamųjų nusižengimų teismai (prekršajni sudovi), Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) ir Kroatijos Respublikos aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Teismai taip patirstomi į pirmosios instancijos ir antrosios instancijos teismus.

Teisiniai klausimai nagrinėjami pirmosios instancijos teismuose. Tai yra municipaliniai, administraciniai, baudžiamųjų nusižengimų ir komerciniai teismai.

Antrosios instancijos teismai priima sprendimus dėl apskų pirmosios instancijos teismų priimtų sprendimų ir atlieka kitas įstatymu nustatytas užduotis. Antrosios instancijos teismai yra apygardų teismai (susieti su municipaliniais teismais), Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas (susietas su komerciniais teismais), Kroatijos Respublikos aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas (susietas su baudžiamųjų nusižengimų teismais) ir Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas (susietas su administraciniais teismais).

Municipaliniai ir baudžiamųjų nusižengimų teismai veikia vienos ar kelių savivaldybių teritorijose, viename arba keliuose miestuose arba miesto teritorijos dalyse, o apygardų, komerciniai ir administraciniai teismai veikia vienos arba kelių apygardų teritorijoje.

Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas, Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas ir Kroatijos Respublikos aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas ir Kroatijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas veikia visoje Kroatijos Respublikos teritorijoje.

Kroatijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas

Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo buveinė yra Zagrebe.

Jis užtikrina vienodą įstatymų taikymą ir visų lygybę taikant įstatymą.

Jis nagrinėja įprastus skundus, kai tai nustatyta specialiaime įstatyme.

Jis nagrinėja kasacinius skundus dėl galutinių Kroatijos Respublikos teismų sprendimų.

Jis nagrinėja jurisdikcijos kolizijos klausimus, kai tai nustatyta specialiaime įstatyme.

Jis sprendžia einamuosius teismo praktikos klausimus, svarsto teisėjų, teismo sekretorių ir teisėjų stažuotojų profesinio mokymo poreikius ir atlieka kitas įstatymu nustatytas užduotis.

Kroatijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tel.: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Faksas: +385 1 481 00 35

e. pašto adresas: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas

Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas atstovauja Kroatijos Respublikos Aukščiausiajam Teismui ir teisminei institucijai, atlieka teismo administracines užduotis ir kitas įstatymu ir Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo darbo tvarkos taisyklėse nustatytas užduotis.

Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo pirmininką Kroatijos parlamentas Kroatijos Respublikos Prezidento siūlymu, Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo generalinei asamblėjai (*Opća sjednica*) ir Kroatijos parlamento kompetentingam komitetui pateikus nuomonę, išrenka keturių metų kadencijai. Jai pasibaigus asmuo gali būti dar kartą išrenkamas šioms pareigoms. Šios pareigos gali būti einamos ilgiausiai dvi kadencijas.

Šio teismo pirmininku gali būti išrinktas bet kuris asmuo, atitinkantis bendrąsias ir specialiąsias Kroatijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo teisėjui taikomas sąlygas. Jeigu šio teismo pirmininku išrenkamas asmuo, kuris nėra Aukščiausiojo Teismo teisėjas, Valstybinė teisėjų taryba tą asmenį taip pat skiria šio teismo teisėju.

Teismų teritoriškumo ir buveinių įstatymu (*Zakon o područjima i sjedištima sudova*) (Narodne novine (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys) Nr. 67/18) įgyvendintas teismų tinklo teritorinis organizavimas ir tolesnis racionalizavimas, sukuriant 15 apygardos teismų, 34 municipalinius teismus, 9 komercinius teismus ir 4 administracinius teismus.

Teismų įstatymas

Teismų teritoriškumo ir buveinių įstatymas

Teisminės institucijos

Kroatijos Respublikos teismines institucijas sudaro teismai ir generalinė prokuratūra.

Teismai

Kroatijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas

Apygardos teismai (15)	Aukštasis komercinis teismas (1)	Aukštasis administracinis teismas (1)	Aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas (1)
Municipaliniai teismai (34)	Komerciniai teismai (9)	Administraciniai teismai (4)	

Generalinė prokuratūra (*Državno odvjetništvo*)

Generalinė prokuratūra yra savarankiška ir nepriklausoma teisminė institucija, kuriai suteikti įgaliojimai ir nustatyta prievolė imtis veiksmų prieš nusikalstamos veikos vykdytojus, imtis teisinių veiksmų siekiant apsaugoti Kroatijos Respublikos turtą ir siūlyti teisų gynimo priemones Kroatijos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams apsaugoti.

Generalinė prokuratūra įgaliojimus vykdo remdamasi Kroatijos Respublikos Konstitucija, tarptautinėmis sutartimis, kurios yra Kroatijos Respublikos teisinės tvarkos dalis, ES *acquis*, įstatymais ir kitais teisės šaltiniais.

Kroatijos Respublikos generalinė prokuratūra veikia visoje Kroatijos Respublikos teritorijoje. Municipalinė prokuratūra (*općinska državna odvjetništva*) įsteigta tam, kad spręstų su municipaliniais teismais ir su viešosios teisės reglamentuojamomis įstaigomis susijusius klausimus; apygardos prokuratūra (*općinska državna odvjetništva*) įsteigta tam, kad spręstų su apygardų, komerciniais ir administraciniais teismais susijusius klausimus. Įstatymu gali būti steigiamos specializuotos prokuratūros tarnybos, kurios spręstų su konkrečių rūšių bylomis susijusius klausimus įstatymu nustatytuose teismuose.

Municipalinė prokuratūra pavaldi apygardos prokuratūrai; apygardos prokuratūra ir specializuota prokuratūros tarnyba pavaldžios Kroatijos Respublikos generalinei prokuratūrai.

Generalinei prokuratūrai vadovauja generalinis prokuroras, atsakingas už užduočių, priklausančių generalinės prokuratūros, kuriai jis atstovauja ir vadovauja, kompetencijai, atlikimą.

Kroatijos Respublikos generalinis prokuroras (*Glavni državni odvjetnik*) yra Kroatijos Respublikos generalinės prokuratūros vadovas. Bet kuris asmuo, kuris atitinka Kroatijos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojui taikomas bendrąsias ir specialiąsias sąlygas, gali būti skiriamas Kroatijos Respublikos generaliniu prokuroru. Kroatijos Respublikos generalinį prokurorą Kroatijos parlamentas Kroatijos Respublikos vyriausybės siūlymu, Kroatijos Respublikos parlamento Teisingumo komitetui pateikus nuomonę, išrenka keturių metų kadencijai. Jai pasibaigus asmuo gali būti dar kartą paskirtas eiti šias pareigas. Šios pareigos gali būti einamos ilgiausiai dvi kadencijas.

Prokuratūros teritoriškumo ir tarnybų įstatymu (*Narodne novine* (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys) Nr. 67/18) racionalizuotas prokuratūros tarnybų tinklas, sukuriant 15 apygardos prokuratūros tarnybų ir 25 municipalines prokuratūros tarnybas.

Kroatijos Respublikos generalinė prokuratūra

--	--

Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnyba (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK</i>)	Apygardos prokuratūros tarnybos
	Municipalinės prokuratūros tarnybos

Kroatijos Respublikos generalinė prokuratūra

Gajeva 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Generalinis prokuroras

Tel.: +385 1 459 18 88

Faksas: +385 1 459 18 54

e. pašto adresas: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Baudžiamųjų bylų skyrius (*Kazneni odjel*)

Tel.: +385 1 459 18 00

Faksas: +385 1 459 18 05

e. pašto adresas: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Civilinių ir administracinių reikalų skyrius (*Gradansko upravni odjel*)

Tel.: +385 1 459 18 61

Faksas: +385 1 459 19 12

e. pašto adresas: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

[Apygardos ir municipalinės prokuratūros tarnybos](#)

[Generalinės prokuratūros įstatymas](#)

[Generalinės prokuratūros teritoriškumo ir registruotų tarnybų įstatymas](#)

Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnyba

Zagrebe veikianči Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnyba (USKOK) yra už korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo baudžiamąjį persekiojimą atsakinga specializuota generalinės prokuratūros tarnyba, apimanti visą Kroatijos Respublikos teritoriją. Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnybos jurisdikcija nustatyta Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnybos įstatymu.

Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnyba

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

Tel.: +385 4591 874

Faksas: + 385 1 4591 878

e. pašto adresas: tajnistvo@uskok.dorh.hr

[Korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo prevencijos tarnybos įstatymas](#)

Paskutinis naujinimas: 06/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.